

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Житомирської спеціальної школи №2 Житомирської
обласної ради

28.01.2025

м. Житомир, 2025

I. ВСТУП

У межах реалізації проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму до місць несвободи, 28.01.2025 керівником регіональної групи національного превентивного механізму у Житомирській області (далі РГ НПМ) здійснено повторне відвідування Житомирської спеціальної школи № 2 Житомирської обласної ради (далі – Спецшкола, заклад, установа).

Відвідування здійснювала:

Муравська Діана Олександрівна, представник громадської організації, керівник РГ НПМ у Житомирській області.

Загальна інформація.

Спецшкола знаходиться за адресою: провулок професора Арциховського, 8, місто Житомир, Житомирський район, Житомирська область, Україна, 10007.

Виконуючий обов'язки директора Житомирської спеціальної школи № 2 Житомирської обласної ради – Міняйло Микола Павлович.

Під час відвідування керівника РГ НМП супроводжувала заступник директора Житомирської спеціальної школи №2 Житомирської обласної ради – Ільченко Емілія Станіславівна.

У 2023 році заклад профінансовано на суму 21 734 879,46 грн та отримано благодійної допомоги на суму 702 272,47 грн.

У 2024 році заклад профінансовано на суму 19 784 002,30 грн та отримано благодійної допомоги на суму 188 245,57 грн.

Спецшкола має свій власний сайт, де висвітлює інформацію щодо життєдіяльності закладу (фото 1, 2).

Установа є комунальним закладом загальної середньої освіти, який забезпечує дітям з особливими освітніми потребами, а саме з порушеннями слуху (глухим та слабочуючим, в тому числі у поєднанні з іншими порушеннями), здобуття загальної середньої освіти з урахуванням особливостей їх психофізичного розвитку та отримання корекційно-розвиткових послуг.

Заклад у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», іншими законодавчими актами Верховної Ради України, указами і розпорядженнями Президента України, актами Кабінету Міністрів України, наказами галузевого Міністерства, актами місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад та Статутом.

Відповідно до редакції Статуту Житомирської спеціальної школи №2 Житомирської обласної ради, затвердженого рішенням Житомирської обласної

ради від 07 грудня 2022 року №463 (далі – Статут), Спецшкола – є комунальним закладом загальної середньої освіти, заснованим на спільній власності територіальних громад, сіл, селищ, міст області і перебуває в управлінні Житомирської обласної ради. У своїй діяльності спецшкола підзвітна та підконтрольна Житомирській обласній раді, підпорядкована та підзвітна Департаменту освіти і науки Житомирської обласної державної (військової) адміністрації.

Спецшкола відповідно до затвердженого Статуту здійснює надання освітніх послуг на таких рівнях: дошкільна освіта, початкова освіта, базова середня освіта, профільна середня освіта. Однак, на момент повторного відвідування Спецшколи надання послуг дошкільної освіти відсутнє.

Основним завданням Спецшколи є:

- Забезпечення здобуття учнями (вихованцями) повної загальної середньої освіти та/або дошкільної (за наявності дошкільного підрозділу) освіти з урахуванням їх освітніх потреб, можливостей, здібностей та інтересів відповідно до державних стандартів;
- Створення умов для здобуття освіти учнями (вихованцями) шляхом належного кадрового, матеріально-технічного забезпечення, забезпечення універсального дизайну та/або розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби та можливості учнів (вихованців);
- Забезпечення системного психолого-педагогічного супроводу учнів (вихованців);
- Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) учням (вихованцям) та дітям, які не є учнями (вихованцями) спеціальної школи;
- Забезпечення навчання учнів (вихованців) за допомогою найбільш прийнятних для них методів і способів спілкування в освітньому середовищі, які максимально сприяють засвоєнню знань і соціальному розвитку, використання в освітньому процесі української жестової мови, допоміжних засобів для навчання, засобів альтернативної комунікації, тощо;
- Викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів) з урахуванням можливостей та потреб учнів способами, що є найбільш прийнятними для учнів спеціальної школи, у тому числі шляхом адаптації/модифікації змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів), використання допоміжних засобів для навчання;
- Надання консультацій батькам (іншим законним представникам) учням (вихованцям) та їх активне залучення до процесу освіти.

Відповідно до Статуту в Спецшколі функціонує Пансіон, діяльність якого регламентована Положенням про Пансіон Житомирської спеціальної школи №2 Житомирської обласної ради, який затверджений наказом в.о. директора Спецшколи від 20.01.2022 №8.

Пансіон забезпечує цілодобове перебування учнів, харчування відповідно до норм, встановлених законодавством, медичними та іншими послугами.

Пансіон розрахований на цілодобове перебування 124 дітей. На день відвідування у Пансіоні перебувало 40 учнів.

Заклад розрахований на перебування 224 вихованців. На день відвідування у Спецшколі перебувало 68 учнів. Всього до Спецшколи зараховано на навчання 91 вихованець, яким встановлено групи інвалідності, з яких 54 хлопців та 37 дівчат. На день проведення відвідування 20 вихованців закладу перебували за кордоном, під опікою закладу знаходиться 2 вихованці, 2 вихованців закладу мають статус внутрішньо переміщених осіб.

Відповідно до штатного розпису закладу, штатна чисельність Спецшколи складає 80,95 шт. од., з яких 46,20 шт. од. – адміністративний персонал і персонал віднесений до педагогічних працівників, 9,75 шт. од. – спеціалісти, робітники – 25,0 шт. од.

На день відвідування у закладі працювало 13 вихователів, 27 вчителів (4 перебувають у декретній відпустці, 1 у ЗСУ), 34 сурдопедагоги (мають дефектологічну освіту), 1 психолог та 1 соціальний педагог.

Освітній процес у Спецшколі організовано відповідно до потреб учнів, функціонує 12 навчальних класів.

Приміщення, в яких навчаються діти, світлі та просторі, оснащені новим, сучасним обладнанням, що створює комфортну та приємну атмосферу для навчання.

У Спецшколі наявний медичний пункт, харчоблок, ділянка для проведення занять з фізичного виховання, обладнаний спортивний зал, кабінет психолога та соціального працівника, кабінет логопеда, комп'ютерний клас, швейна майстерня, майстерні по дереву та по металу, шкільний реабілітаційний центр, кімната побутової праці, кабінет ритміки, тренажерний та борцівський зали, актова зала, шкільний музей та кабінет-капличка.

У закладі 2 кімнати обладнано під ізолятор на 7 місць, з окремим входом, який облаштовано санітарно-гігієнічною кімнатою.

Медпункт розташований на першому поверсі житлового корпусу закладу.

Під час відвідування медпункт відповідно до наказу № 8 від 20.01.2025 Житомирської спеціальної школи №2 Житомирської обласної не функціонував, у зв'язку із проривом тепломережі та затопленням коридору медпункту. Тимчасово, кабінет медичної сестри закладу, перенесено у перший спальний корпус.

Тимчасовий кабінет медичної сестри забезпечений необхідним обладнанням та лікарськими засобами, перев'язувальним матеріалом та шприцями одноразового використання в повному обсязі.

Зі слів адміністратора закладу, продукти харчування, що використовуються для приготування їжі вихованцям, закуповуються адміністрацією закладу кожні 3 – 4 дні.

Вартість харчування на одну особу на один день станом на 28.01.2025 становить 141,59 грн, а сума витрат на медикаменти на одну особу на один день

станом на 28.01.2025 становить 2,80 грн (надання невідкладної медичної допомоги).

Харчування учнів здійснюється за нормами, встановленими постановою Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку».

У Спецшколі встановлено п'ятиразовий режим харчування (фото 3, 4).

На території Спецшколи обладнаний спортивний майданчик (фото 5).

Санітарний стан постільної білизни та одягу учнів задовільний. Працівниками закладу проводиться належне прибирання у житлових кімнатах та приміщеннях загального користування (фото 6).

За результатами проведених концертів та інших заходів організатор культурно-дозвілєвої діяльності публікує світлини на сторінці соціальній мережі Facebook (фото 7).

Керівник групи РГ НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 8 учнями закладу та працівниками закладу.

Учні під час відвідування мали доглянутий зовнішній вигляд, були відкриті, привітні та зацікавлені у спілкуванні.

Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умов проживання від учнів до керівника РГ НПМ не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 03.10.2024, за результатами якого виявлено порушення прав учнів (вихованців):

- на охорону здоров'я та медичне забезпечення;
- на доступність, зокрема для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення;
- на достатній життєвий рівень.

За результатами попереднього відвідування НПМ закладу вносились такі рекомендації щодо дотримання прав учнів (вихованців) та діяльності закладу, а саме:

1. Житомирській обласній державній адміністрації опрацювати питання щодо:
 - 1.1 Вжити заходів щодо забезпечення належних умов для перебування учнів (вихованців), реалізації їх конституційного права на гідні та безпечні умови проживання, харчування, медичної допомоги;
 - 1.2 Вжити заходів реагування на виявлення недоліків;
 - 1.3 Передбачити фінансування і облаштування закладу, згідно вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;
 - 1.4 Вжити заходів контролю щодо ремонту та укріплення запасних виходів приміщення спального корпусу.
2. Житомирській спеціальній школі №2 Житомирської обласної ради:
 - 2.1 Вжити заходів щодо дотримання права учнів (вихованців) на здобуття якісних освітніх послуг;
 - 2.2 Здійснити облаштування приміщень відповідно до вимог ДБН;

2.3 Забезпечити санітарно-гігієнічні умови в харчоблоці.
Зазначені рекомендації були виконані частково.

ІІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У ході відвідування встановлено, що укриттям у закладі служить підвальне приміщення. Однак укриття не облаштовано належним чином відповідно до вимог наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту», а саме, укриття не забезпечено:

місцями для сидіння (лежання) - лавками, нарами, стільцями, ліжками тощо;
ємностями з питною (з розрахунку 2 л на добу на одну особу, яка підлягає укриттю) та технічною водою (за відсутності централізованого водопостачання);
контейнерами для зберігання продуктів харчування;
виносними баками, що щільно закриваються, для нечистот (для неканалізованих будівель і споруд);

резервним штучним освітленням (електричними ліхтарями, свічками, газовими лампами тощо);

первинними засобами пожежогасіння (відповідно до встановлених норм для приміщень відповідного функціонального призначення);

засобами надання медичної допомоги;

засобами зв'язку і оповіщення (телефоном, радіоприймачем);

шанцевим інструментом (лопатами штиковими та совковими, ломачами, сокирами, пилами-ножівками по дереву, по металу тощо).

Окрім цього, відсутні встановлені таблички позначення укриття та покажчиків маршруту руху.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України) та право на життя та охорону здоров'я (стаття 6 Закону України «Про охорону дитинства», стаття 24 Конвенції ООН про права дитини).

2. У порушення вимог пункту 12 розділу III Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2004 № 584, лікарські засоби у закладі зберігаються без контролю температури та рівня вологості, що може призвести до змін у якості лікарських засобів, зниження їх ефективності або навіть втрати властивостей, що загрожує здоров'ю вихованців (фото 8).

Керівником РГ НПМ встановлено, що ампули лікарського засобу «Адреналін», у супереччя вимогам інструкції для медичного застосування, зберігалися у шафі при кімнатній температурі, а також без упакування, що свідчить про неналежне зберігання лікарських засобів (фото 9).

Лікарський засіб «Фармазолін», також, зберігався з недотриманням умов зберігання відкритих лікарських засобів, відсутнє маркування щодо дати відкриття лікарського засобу. Відповідно до інструкції на лікарському засобі термін придатності після відкриття 28 діб, однак відсутність маркування, унеможливорює контроль за терміном придатності лікарського засобу (фото 10, 11).

Таким чином, умови зберігання препаратів не відповідають вимогам, зазначеним у відповідних інструкціях, що може призвести до втрати їхньої ефективності або навіть до зміни їхніх властивостей.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

3. Денне меню закладу оприлюднене в доступному для учнів (вихованців) місці, проте відсутнє перспективне меню, таким чином учні та їх родичі не мають можливості ознайомитись з запропонованим закладом раціоном харчування, що унеможливорює контроль за якістю та збалансованістю харчування (фото 12).

4. У закладі порушується право учнів на доступ до чистої питної води. У харчоблоці закладу наявні чайники з питною водою, проте коридори житлового корпусу не облаштовані баками з питною водою в доступних для учнів місцях, що позбавляє учнів можливості вільно користуватися питною водою протягом дня і ночі.

5. Також у Спецшколі порушено норми зберігання продуктів харчування. У складських приміщеннях закладу виявлено продукти термін придатності яких минув та непромарковані продукти, що унеможливорює встановити терміни придатності продуктів та може створювати загрозу для здоров'я учнів.

Вищезазначене не відповідає вимогам Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» та пункту 8.15 Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та/або розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів» (фото 13-16).

6. Виявлено порушення вимог щодо зберігання добових проб. У холодильнику були наявні лише проби за день до відвідування, тоді як проби за попередній день відсутні. Вказане унеможливорює відстеження якості та безпечності харчових продуктів, що може становити загрозу для здоров'я дітей. Відповідно до пункту 8.13 Наказу МОЗ 20.02.2013 № 144 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та/або розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», добові проби зберігаються у холодильнику для готової продукції протягом 24 годин після видачі страв при температурі від +2 до +6°C з маркуванням назви страви та часу реалізації. (фото 17, 18)

Порушення права на ефективні засоби юридичного захисту (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 40, 57, 59 Конституції України).

7. На інформаційних стендах закладу відсутні адреси і контактні дані посадових осіб, до яких учні та персонал закладу можуть звернутися у разі порушення їх прав, інформація про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тощо.

8. У закладі відсутня інформація про права та обов'язки дітей, скриньки для скарг, інформаційні стенди потребують оновлення (*порушення статті 9 Закону України «Про охорону дитинства», порушення статті 13 Конвенції ООН про права дитини, порушення права дитини на вільне висловлення думки та отримання інформації*).

Зазначена інформація має бути розташована у доступному місці, що дозволяє учням та персоналу використовувати її у будь-який час та не залежати від сторонніх осіб.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

9. У порушення вимог п. 6.3.3 Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», у закладі відсутні ліфти та підйомниками, що є порушенням вимог щодо доступності будівель для осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Також керівником РГ НПМ виявлено, що верхні і нижні сходинок житлового корпусу не вірно промарковані та не контрастують у відношенні до інших сходиночок сходового маршу і до горизонтальних площадок сходового маршу, що порушує вимоги Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (фото 19).

Порушення права дитини на захист персональних даних (стаття 32 Конституції України, стаття 16 Конвенції ООН про права дитини).

10. Не всі документи, що належать до особових справ дітей, зберігалися у відповідних справах в одному місці – частина з них перебувала поза межами належної документації, що порушує вимоги до збереження та впорядкованості особових справ. Неправильне ведення особових справ дітей є порушенням права дитини на захист персональних даних та права на доступ до інформації, закріплених у: Конституції України (ст. 32) – гарантує право на невтручання в особисте життя та захист персональної інформації, Конвенції ООН про права дитини (ст. 16) – передбачає, що жодна дитина не повинна зазнавати свавільного чи незаконного втручання в її особисте життя, сім'ю чи кореспонденцію, Законах України «Про освіту» та «Про захист персональних даних» – визначають, що персональні дані учнів мають зберігатися належним чином і використовуватися відповідно до законодавства.

Неналежне ведення особових справ може призвести до поширення конфіденційної інформації, обмеження доступу до важливих даних про дитину та загального порушення правового порядку.

IV. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Житомирській обласній військовій адміністрації, Житомирській обласній раді:

вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав вихованців, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності закладу;

у межах компетенції вжити заходів реагування на виявлені порушення та недоліки.

2. Житомирській спеціальній школі №2 Житомирської обласної ради забезпечити:

облаштування укриття закладу у відповідності до норм чинного законодавства;

доступ до питної води для учнів;

недопущення використання продуктів харчування термін придатності яких минув;

розміщення у доступному місці інформаційного стенду про права учнів та номери телефонів і адреси посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їх прав, скриню для скарг, а також актуальну інформацію для отримання безоплатної правничої допомоги;

належне ведення особових справ учнів;

дотримання персоналом вимог щодо зберігання лікарських засобів у приміщенні для зберігання лікарських засобів та медичних виробів;

дотримання вимог Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»;

облаштування будівлі пансіонату відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018.

Керівник

РГ НПМ у Житомирській області

Діана МУРАВСЬКА

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

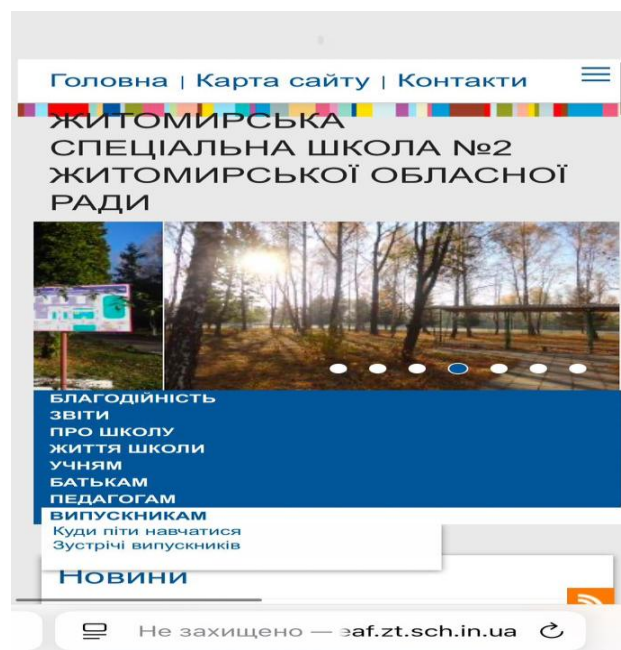

Фото 3

Фото 4

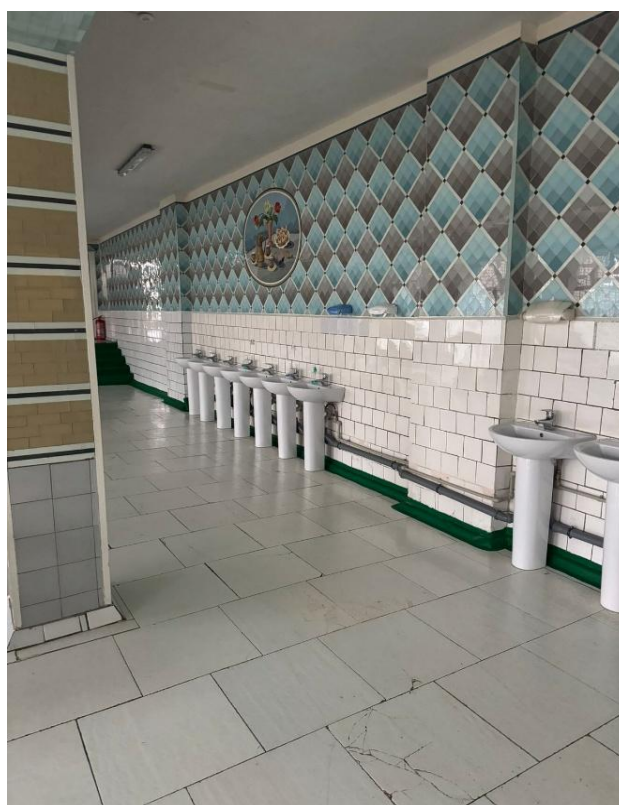

Фото 5

Фото 6

Фото 7

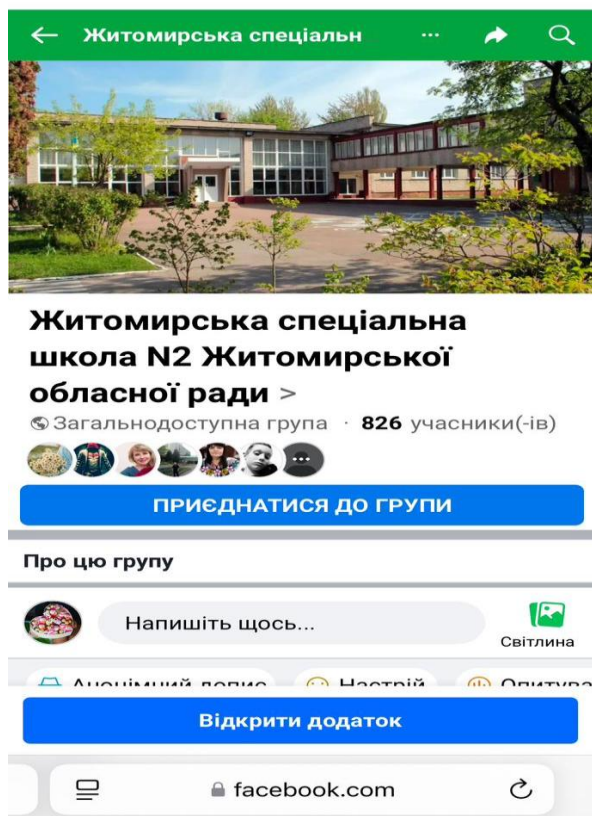

Фото 8

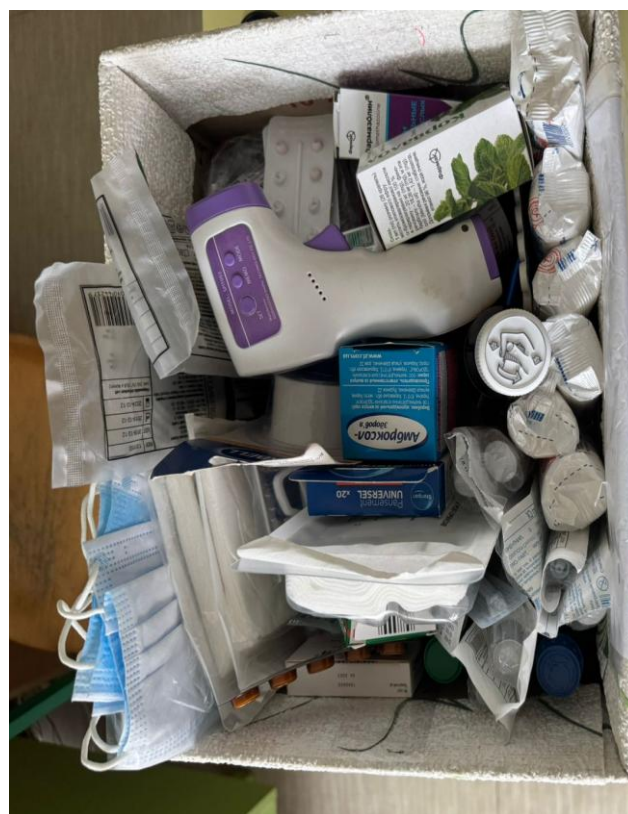

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

Затверджую
В.о. голови ЖСЦП №2

МЕНЮ
на 28 січня 2025 року

Від 14-18 років | Від 11-14 років | Від 6-10 років | Від 4-6 років

СНІДАНОК			
салат з моркви та капуста	100,00	100,00	100,00
каша пшенична з фруктами	150,00	150,00	120,00
омлет з цибулькою	60,00	60,00	60,00
кава з молоком	180,00	180,00	180,00
чай солодковершковий	50,00	50,00	30,00
ПІ СНІДАНОК			
гратан "Зобра" соус фруктовий	122,25	122,25	122,25
кафір	200,00	200,00	200,00
банан	100,00	100,00	100,00
ОБІД			
салат з синовії та картоплі	100,00	100,00	100,00
борщ з капустою та картоплі	250/15	250/15	250/15
молочна каша	150,00	150,00	120,00
суп овочевий	160,00	130,00	90,00
салат з шинкою та картоплі	200,00	200,00	180,00
чай солодковершковий	50,00	50,00	30,00
ПОЛУДЕНОК			
суп з картоплі	80,00	80,00	60,00
каша пшенична	100,00	100,00	100,00
чай фруктовий	200,00	200,00	200,00
ВЕЧЕРЯ			
салат з буряка та моркви	100,00	100,00	100,00
каша пшенична з фруктами	185,00	185,00	185,00
салат з синовії та картоплі	84/91	70/78	50/52
суп овочевий	200,00	200,00	180,00
чай солодковершковий	50,00	50,00	30,00
чай	15,00	10,00	8,00

Меню з дієтичного харчування

Людмила КРАСОВСЬКА

Фото 13

Фото 14

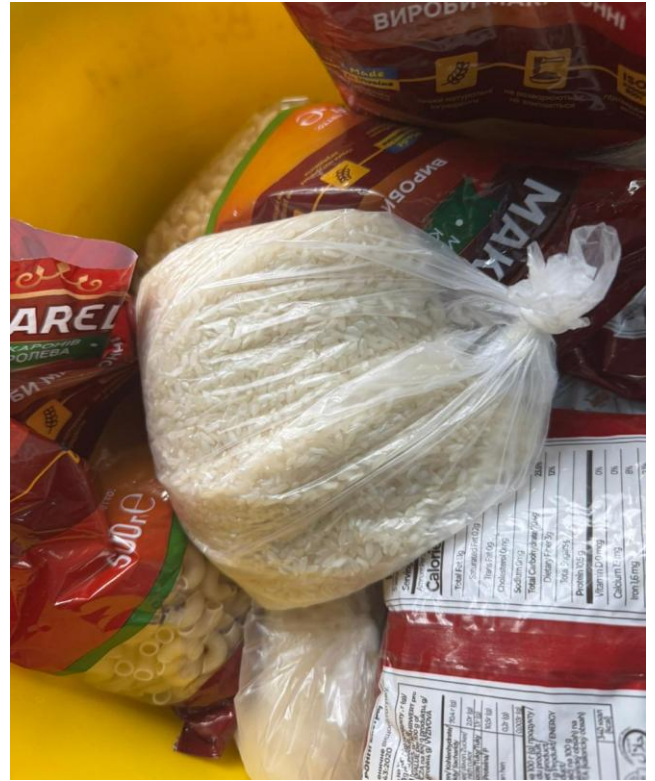

Фото 15

Фото 16

Фото 17

Фото 18

Фото 19

